

Обов'язково суддя-доповідач перевіряє, чи підписана апеляційна скарга особою, яка її подала, або її представником. Якщо апеляційна скарга подається представником, суддя-доповідач перевіряє, чи додано представником оформлений належним чином документ про свої повноваження, якщо цей документ не подавався раніше. Також суддя-доповідач з'ясовує, чи зазначено дату подання апеляційної скарги.

Наслідком вчинення процесуальних дій судді-доповідачем буде прийняття одного з таких рішень: про відкриття апеляційного провадження, про відмову у відкритті апеляційного провадження, про повернення апеляційної скарги, про залишення апеляційної скарги без руху.

Таким чином, правильна й логічна послідовність дії судді після одержання позовної заяви допомагає досягти загальної мети правосуддя: забезпечення повного доступу до правосуддя та своєчасного й правильного вирішення адміністративної справи.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, під відкриттям апеляційного провадження в справі треба розуміти стадію адміністративного процесу, на якій суддя-доповідач вирішує питання про відкриття апеляційного провадження з конкретної адміністративної справи в суді апеляційної інстанції, перевіряє наявність в особи, яка звернулася до адміністративного суду апеляційної інстанції, право на апеляційне оскарження й дотримання встановленого порядку реалізації цього права. Правильна й логічна послідовність дії судді-доповідача після одержання апеляційної скарги допомагає досягти загальної мети правосуддя, перевірити законність та обґрунтованість судового рішення, прийнятого адміністративним судом першої інстанції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєв С.В. Цивільний процес: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С.В. Васильєв. – Режим доступу : // <http://mego.info>
2. Адміністративне судочинство: підручник / за заг.ред. Т.О. Коломоєць. – К.: Істина, 2009. – 256 с.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 10 червня 2014 р.: (офіційний текст). – К.: Паливода А.В., 2014. – 196 с.

REFERENCES

1. Vasilev, S.V. (2010), *Tsivilniy protses: navchalniy posibnik* [Civil procedure: teaching aid], available at: // <http://mego.info>
2. Kolomoets, T.O. (2009) *Administrativne sudochinstvo: pidruchnik* [Administrative proceeding: textbook], Istina, Kyiv, Ukraine.
3. "Code of Administrative Proceedings of Ukraine of July 6, 2005: current legislation amended and supplemented as for June 10, 2014: (official text)", (2014), A.V. Palivoda, Kyiv, Ukraine.

УДК 342.553

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Кеча А.С., аспірант

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
вул. Піонерська, 2, м. Одеса, Україна
kechchka89@mail.ru*

У статті проаналізовано й визначено основні цілі, завдання та функції, на основі яких відділ державної реєстрації речових прав на нерухоме майно повинен здійснювати свою владно-управлінську діяльність. Досліджено поняття повноважень відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, визначено основні елементи, які відображають зміст таких повноважень. Проаналізовано взаємозв'язок компетенції

Державної реєстраційної служби України з повноваженнями відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Досліджено просторові й часові межі діяльності відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Ключові слова: повноваження органу виконавчої влади, компетенція, завдання, цілі, функції державного управління, органи реєстрації прав.

ПОЛНОМОЧИЯ ОТДЕЛА ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГИСТРАЦИИ ВЕЩНЫХ ПРАВ НА НЕДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО

Кеча А.С.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия», ул. Пионерская, 2, г. Одесса, Украина
kechekha89@mail.ru*

В статье проанализированы и определены основные цели, задачи и функции, на основе которых отдел государственной регистрации вещных прав на недвижимое имущество должен осуществлять свою властно-управленческую деятельность. Исследовано понятие полномочий отдела государственной регистрации вещных прав на недвижимое имущество, определены основные элементы, которые отражают содержание таких полномочий. Проанализирована взаимосвязь компетенции Государственной регистрационной службы Украины с полномочиями отдела государственной регистрации вещных прав на недвижимое имущество. Исследованы пространственные и временные границы деятельности отдела государственной регистрации вещных прав на недвижимое имущество.

Ключевые слова: полномочия органа государственной власти, компетенция, задачи, цели, функции государственного управления, органы регистрации прав.

AUTHORITIES OF REAL ESTATE RIGHTS STATE REGISTRATION DEPARTMENT

Kecha A.S.

*National university "Odessa law academy", str. Pioneer, 2, Odessa, Ukraine
kechekha89@mail.ru*

The article analyzes and determines main goals, objectives and functions on which real estate rights state registration department have to execute its power-management activities. Considering the fact that the department was created to act for the realization of the state policy in the sphere of property law state registration its primary goal is to provide quality administrative services at the local level.

Determined that to achieve this goal, specific tasks and functions set before the Division to be performed by this structural unit. The main objective of executive authority structural units is to exercise its powers on the administrative-territorial unit. Therefore among the main tasks of the Department are: providing direct implementation of the state policy in the sphere of real estate rights state registration; preparation of proposals concerning the formation and implementation of state policy in the sphere of real estate rights state registration.

It was established that the functions of governing agencies, including registration service aimed at specific management object, actually existing management actions carry the imprint of common goals and objectives of management. Each governing agency, exercising its appropriate competence actually performing its appropriate functions, thereby fulfilling part of common goals and objectives of management. Therefore, under the Department functions one must understand its subject of management activities defined by the legislation aimed at achieving its objectives and implementation its tasks. The functions of the agency are not elements of its competence and consist it by fixing the specific rights and obligations of the authority.

The studied concept of the Departments authority, which refers to a set of rights and obligations, which are endowed department for the state functions and tasks implementation in the real estate rights state registration sphere. All the powers of the Department can be considered on the basis of those functions in which they are implemented. These include: registration, information, coordination and control, logistics, personnel and legal support.

In the course of the study it was determined that the authority of the Department is intricately related to the registration services competency. Furthermore under the Department jurisdiction one must understand regulations established by legal acts implemented within the subjects of competence registration services on a certain territory, in accordance with their tasks, functions and place in the rights registration system.

Key words: powers of the executive authority, competence, objectives, goals, State administration functions, rights registration agencies.

Проголошення України правовою, соціальною та демократичною державою, входження її у світове співтовариство неможливе без належного функціонування органів виконавчої влади. Тривалий період система вказаних органів була заплутаною й недосконалою. Траплялися випадки, коли одні й ті самі повноваження належали різним суб'єктам владного управління, що вкрай негативно позначалося на якості реалізації ними владних управлінських функцій. Після проведення адміністративної реформи зазначені проблеми законодавець вирішив шляхом розподілу сфер повноважень між органами виконавчої влади. Система органів реєстрації прав утворилася в результаті проведення зазначеної реформи. Від ефективної реалізації вказаними органами своїх повноважень залежить ефективність державного управління у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Тому дослідження змісту й основних складових повноважень відділу державної реєстрації речових прав на

нерухоме майно (далі – Відділ) є необхідною умовою реалізації органами реєстрації прав своїх функцій на місцях.

У юридичній літературі проблеми визначення компетенції державних органів, їх повноважень, визначення цілей, завдань і функцій органів виконавчої влади досліджувалися багатьма науковцями, зокрема такими, як В.Б. Авер'янов, Д.Н. Бахрах, І.Л. Бачило, К.С. Бельський, І.А. Городецька, Б.М. Лазарев, В.Я. Малиновський, О.М. Музичук, О.О. Петров, Л.І. Пономарьов, А.О. Ткаченко та ін.

Незважаючи на велику кількість наукових праць, проблема визначення її характеристики повноважень Відділу не була предметом окремого наукового дослідження. Тому основною метою статті є визначення та аналіз основних повноважень Відділу у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Відділ як структурний підрозділ реєстраційних служб (далі – РС) управліннь юстиції, який безпосередньо забезпечує реалізацію повноважень Державної реєстраційної служби України (далі – Укрдержреєстр) на місцях, повинен здійснювати свою владно-управлінську діяльність шляхом використання власних повноважень та згідно з нормативно визначеними цілями, завданнями, функціями й компетенціями.

Компетенція органу походить саме від конкретно поставлених перед ним цілей. Від правильного визначення пріоритетних напрямів діяльності органу залежить результативність його управління. З огляду на те, що Відділ створений, щоб діяти для реалізації державної політики у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, основною метою його діяльності є надання якісних адміністративних послуг на місцевому рівні.

Для досягнення Відділом своєї мети перед ним ставляться конкретні завдання й функції, які повинні виконуватися цим суб'єктом. У юридичній літературі існує позиція щодо необхідності включення завдань до складових елементів компетенції органу [1, с. 103]. Визначення завдань органу як частини його компетенції, на нашу думку, є недоцільним, оскільки завдання встановлюють основну мету діяльності органу, визначають зміст, форму та методи реалізації його ключових функцій. Шляхом виконання своїх завдань орган досягає поставленої мети, саме для цього йому необхідна певна сукупність прав та обов'язків (компетенція). Через покладання завдань на органи держава здійснює координування, цільову настанову його діяльності [2, с. 194]. Не слід також забувати про те, що завдання хоч і передують компетенції, проте не повинні виходити за межі компетенції, а орган зобов'язаний виконувати їх лише у встановлених компетенцією межах.

Завдання управлінської діяльності у сфері державної реєстрації прав полягають не лише в тому, щоб забезпечити дотримання вимог, які висуваються до такої діяльності, а й у тому, щоб функціонування органів реєстрації прав постійно відповідало цим вимогам. Основним завданням територіальних органів центрального органу виконавчої влади (далі – ЦОБВ) є реалізація повноважень ЦОБВ на території адміністративно-територіальної одиниці. Відділ РС не є винятком, тому основним його завданням є реалізація повноважень Укрдержреєстру в межах Автономної Республіки Крим (далі – АРК), області, міст Києва та Севастополя, у районах, районах у містах, міськрайонах, тобто в межах конкретних адміністративно-територіальних одиниць.

З огляду на це до основних завдань Відділу можна віднести такі: забезпечення безпосередньої реалізації державної політики у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно; підготовку пропозицій щодо формування й реалізації вказаної державної політики.

Поряд з основними завданнями орган також здійснює низку функцій. З точки зору семантики під функцією розуміється робота когось-небудь, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось, призначення, роль чого-небудь [3, с. 1552].

Головним призначенням функцій органів управління є досягнення цілей, що ставляться перед системою управління [4, с. 160]. Ц.А. Ямпольська під функціями органів управління розуміє матеріальний зміст управлінської діяльності, перелік яких міститься в актах, що регулюють правовий стан органу управління [5, с. 125]. В.Г. Вишняков відмічає три поняття функції управління: об'єктивно-необхідну, органу управління та функцію як конкретну дію [6, с. 278].

Функції органів управління, у тому числі РС, спрямовані на конкретний об'єкт управління, реально існуючі управлінські дії, несуть у собі відбиток загальних цілей і завдань управління. Через них розкривається сутність органу, зміст його діяльності, співвідношення з іншими органами виконавчої влади, його місце в системі державного управління. Здійснюючи компетенцію, кожний орган виконує

належні власне йому функції, тим самим реалізуючи частину загальних цілей і завдань управління [7, с. 25-26].

Під функціями Відділу необхідно розуміти визначений законодавством зміст його управлінської діяльності, спрямований на досягнення його цілей і реалізацію поставлених перед ним завдань. З огляду на те, що функції й завдання Відділу мають державно-владний характер, вони потребують чіткої правової регламентації, яка забезпечує не лише належність їхнього виконання, а й формулювання компетенції Відділу. Компетенція Відділу відображає (однак не включає в себе) функції шляхом закріплення в правових актах його завдань і повноважень. Ми вважаємо, що функції органу не є елементами його компетенції, а відображаються в ній шляхом закріплення конкретних прав та обов'язків органу.

У результаті проведення адміністративної реформи функції органів виконавчої влади було розділені на функції політичного управління певними сферами суспільних відносин, функції контролю та функції надання послуг. Функції органів реєстрації прав є більш загальним явищем, ніж їх повноваження, вони реалізуються шляхом здійснення повноважень. Органи реєстрації прав у процесі адміністративної (виконавчо-розпорядчої) діяльності виконують загальноуправлінські, спеціальні (основні) та забезпечувальні функції. До першої групи належать облік, аналіз, прогнозування, планування, організація, регулювання, контроль. Друга група складається з функцій, що містять основні (спеціальні) функції (з надання послуг): проведення державної реєстрації прав та їх обтяжень, надання інформації з Державного реєстру прав, взяття на облік безхазяйного майна. До третьої групи належать кадрова, матеріально-технічна, фінансова функції, функція діловодства та інші, які забезпечують виконання загальних та основних функцій органів реєстрації прав.

Поширеним є підхід, за якого повноваження органу складають його компетенцію. Водночас компетенцію державного органу нерідко визначають як сукупність не лише повноважень, а й предметів відання, що є сферами суспільних відносин, у яких відповідний орган є компетентним. Компетенція державного органу об'єктивно походить від самої держави. Вона обов'язково фіксується в правових формах, за її змістом обов'язково визначається статус органу.

Серед учених-юристів немає значних розбіжностей під час трактування терміна «компетенція», однак єдиної позиції також не існує. У нього включаються функції органу, його завдання, владні повноваження, права й обов'язки, цілі, предмети відання, підвідомчість, юридична відповідальність органу та інші складові.

За певної тотожності терміни «повноваження» й «компетенція» несуть різне змістовне навантаження, їх необхідно розрізняти. «Компетенція» означає «який має певні повноваження, повноправний, повновладний» [8, с. 445]; «повноваження» – це право, надане кому-небудь для здійснення чогось, права, надані особі, організації або підприємству органами влади; «повноваження» означає «який має певні повноваження» [8, с. 814]. Фактично будь-яка компетенція реалізується в конкретних повноваженнях. Повноваження вказують на те, які права й обов'язки має орган виконавчої влади для вирішення окреслених компетенцією цілей і завдань [9, с. 264]. Компетенція є ширшим поняттям, ніж повноваження. Компетенція полягає в можливості бути здатним на певну діяльність, вирішувати значне коло питань, володіти широкими повноваженнями. Поняття «повноваження» є вужчим, воно конкретизоване за посадою або за функціональними обов'язками.

На базі наявних теоретичних напрацювань доцільно надати узагальнене визначення понять, які будуть використовуватися в дослідженні. Зокрема, під компетенцією органу державної реєстрації прав слід розуміти передбачену законом та іншими нормативно-правовими актами сукупність прав та обов'язків, якими наділяється орган, з метою реалізації його завдань і функцій у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Під предметом відання Відділу необхідно розуміти ті сфери (галузі) життєдіяльності суспільства, на які поширюється його юрисдикція. Якщо визначення предметів відання органу дає відповідь на питання, у яких галузях суспільного життя він є компетентним, то права й обов'язки характеризують межі можливої поведінки органу в тій чи іншій сфері правовідносин.

Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень – основна сфера діяльності Відділу. Суспільні відносини, які виникають, змінюються чи припиняються в процесі здійснення державної реєстрації прав, закладають основу для формування компетенції Відділу та органів реєстрації прав у цілому.

Зафіксована в нормативних актах компетенція органів державної влади встановлює самостійність цих органів, водночас відрізняючи їх від інших органів державної влади, від недержавних органів,

організацій і громадських об'єднань. Компетенція та повноваження державних органів мають чітко регламентуватися та нормативно закріплюватися в нормативно-правових актах вищої юридичної сили – законах. При цьому Т.С. Кушнар'ова зазначає: «Закріплення повноважень виключає їх приблизне тлумачення, тому визначення повноважень суб'єктів повинне бути імперативним і в широкому значенні (виключно вичерпний перелік), і у вузькому (виключно чіткий зміст норм, що не допускає подвійне тлумачення)» [10, с. 55].

Компетенція органів реєстрації прав, якщо характеризувати її в найзагальнішому вигляді, є системою повноважень цих органів, що постають із правових актів, які регулюють їхню діяльність. Крім того, вона володіє певним змістом і просторовими межами [11, с. 410]. Оскільки Відділи функціонують у межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць, територіальний масштаб їх діяльності також повинен впливати на зміст їх компетенції (однак не включатися в нього) як одна з основ побудови й функціонування системи органів реєстрації прав.

Зміст компетенції залежить від місця, яке займає орган виконавчої влади в механізмі держави. Відповідно, чим вище місце займає орган або посадова особа в ієрархічній системі органів виконавчої влади, тим ширшим є обсяг компетенції, якою їх наділено. Як зазначається в літературі, поняття структури не віддільне від поняття державного органу. Під структурою органу розуміється сукупність його підрозділів, схема розподілу між ними функцій і повноважень, покладених на орган, і система взаємозв'язків цих підрозділів [6, с. 27].

Якщо ж говорити про компетенцію Відділу, то необхідно враховувати те, що він не є юридичною особою, а тому не може бути самостійним учасником адміністративних правовідносин. Він виступає структурним підрозділом РС управління юстиції та займається реалізацією компетенції цих служб на місцях шляхом використання своїх повноважень. Компетенція Відділів має відповідну специфіку, оскільки її основою є предмети відання РС. З огляду на таку ситуацію діяльність Відділів у сфері державної реєстрації прав не повинна виходити за межі діяльності РС. Тобто компетенція Відділу й компетенція РС співвідносяться як загальне та особливе. У свою чергу компетенція РС залежить від змісту компетенції Укрдержреєстру. Компетенція органу – це юридично надані йому повноваження для вирішення певного кола питань, які визначають його місце й роль у системі влади.

Отже, під компетенцією відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно необхідно розуміти встановлені нормативно-правовими актами повноваження, що реалізуються в межах предметів відання РС, на певній території, згідно з їх завданнями, функціями й місцем у системі органів реєстрації прав.

Цікавою є позиція А.А. Карлова, який відходить від традиційних підходів, включаючи в структуру компетенції три елементи: предмети відання, сукупність прав та обов'язків і територіальну сферу діяльності органу. Приблизно такої ж позиції дотримується С.А. Авак'ян, вважаючи, що в поняття компетенції повинні бути включені просторові й часові межі діяльності органу [12, с. 48].

Окрім принципу територіальності, зміст якого полягає в тому, що основні речові права реєструються за місцем знаходження майна, усе більшого розвитку набуває принцип функціональної екстериторіальності. Варто зазначити, що деякі його аспекти були запроваджені з початку діяльності Укрдержреєстру та його територіальних органів, наприклад, під час надання інформації з Державного реєстру прав або проведення державної реєстрації обтяжень. Вказані послуги можуть надаватися будь-яким Відділом незалежно від місця знаходження майна або особи, якій вони надаються.

Екстериторіальна сфера дії повноважень Відділу знайшла відображення в Наказі Міністерства юстиції України (далі – Мін'юст України) «Про заходи щодо державної реєстрації прав на землі сільськогосподарського призначення» від 28 травня 2014 р. № 845/5 [13]. Цей нормативний акт передбачає, що державна реєстрація прав на землі сільськогосподарського призначення проводиться як державними реєстраторами Відділів за місцем розташування земельної ділянки, так і державними реєстраторами інших Відділів, які діють у межах відповідної області.

Можливість змінювати територіальну сферу дії повноважень працівниками Відділу виникла ще з прийняттям Наказу Мін'юсту України «Про покладення обов'язків державних реєстраторів» від 1 серпня 2013 р. № 1582/5 [14]. У разі виникнення виробничої необхідності у зв'язку зі значним навантаженням або тимчасовою відсутністю державного реєстратора речових прав на нерухоме майно стало можливим покладення їх обов'язків на працівників РС іншого територіального органу юстиції в межах АРК чи області, у посадових інструкціях яких передбачене виконання функцій державного реєстратора речових прав на нерухоме майно.

До того ж існують відповідні межі дії компетенції в часі. Орган виконавчої влади або його структурний підрозділ може заздалегідь наділятися певними повноваженнями на певний період або, навпаки, обмежуватися у виконанні своїх повноважень на певний час, наприклад, до усунення обставин, які стали причиною такого обмеження. Наказом Мін'юсту України «Про невідкладні заходи щодо захисту прав громадян на території проведення антитерористичної операції» від 17 червня 2014 р. № 953/5 [15] у редакції від 29 серпня 2014 р. тимчасово припинено доступ РС Луганської області до Державного реєстру прав (до закінчення антитерористичної операції на сході України) та надано право проводити державну реєстрацію прав на нерухоме майно на вказаних територіях РС інших районів Луганської області згідно із законодавством.

Схожа ситуація відбувається з окупованою територією АРК. Постановою Кабінету Міністрів України «Питання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, яке розташоване на тимчасово окупованій території» від 2 липня 2014 р. № 226 [16] уповноважено органів державної реєстрації прав Херсонської та Запорізької областей проводити державну реєстрацію прав щодо нерухомого майна, яке розташоване в межах території АРК та міста Севастополя, згідно із законодавством України.

Отже, функції Відділу встановлюють ту частину роботи, яку має виконати цей структурний підрозділ у межах свого становища в системі органів реєстрації прав, а повноваження постають із його компетенції та визначають, що може й має зробити Відділ на виконання такої діяльності. Компетенція встановлюється з огляду на функції її вираження. Тому повноваження Відділу можна розглянути на основі спеціальних функцій, у яких вони реалізуються, а саме:

- реєстраційних: здійснює державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень; забезпечує взяття на облік безхазяйного нерухомого майна; забезпечує прийом і видачу документів, пов'язаних із проведенням державної реєстрації речових прав, взяттям на облік безхазяйного нерухомого майна, наданням інформації з Державного реєстру прав; забезпечує ведення Державного реєстру прав;
- інформаційних: надає інформацію про зареєстровані речові права та їх обтяження згідно з вимогами чинного законодавства; забезпечує розгляд звернень народних депутатів, громадян та запитів на публічну інформацію з питань державної реєстрації речових прав, має право отримувати безкоштовно у встановленому законодавством порядку інформацію, документи й матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб із питань, що стосуються діяльності Відділу;
- координації та контролю: організовує роботу, пов'язану із забезпеченням діяльності Відділу; здійснює контроль за організацією роботи РС у сфері державної реєстрації прав; здійснює заходи щодо підвищення ефективності роботи Відділу; вносить пропозиції начальнику РС щодо вдосконалення роботи органів державної реєстрації прав; за дорученням Укрдержреєстру проводить або бере участь у проведенні перевірок РС територіальних управлінь юстиції; має право залучати у встановленому порядку вчених, фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади (за погодженням із їх керівниками), підприємств, установ, організацій до розгляду питань, що належать до компетенції Відділу;
- матеріально-технічного забезпечення: подає пропозиції до проекту штатного розпису й кошторису на утримання Відділу; забезпечує РС бланками та іншою документацією, які використовуються у сфері державної реєстрації прав, готує для подачі Укрдержреєстру звіти щодо витрачання бланків та іншої документації; вносить пропозиції начальнику РС головного управління юстиції щодо вдосконалення роботи РС територіальних управлінь юстиції у сфері державної реєстрації прав;
- кадрового забезпечення: реалізує заходи з підвищення кваліфікації працівників РС територіальних управлінь юстиції у сфері державної реєстрації прав; бере участь у розробленні пропозицій щодо підготовки кадрів у частині державної реєстрації прав; проводить стажування працівників у вказаній сфері;
- нормативно-правового забезпечення: узагальнює практику застосування законодавства у сфері державної реєстрації прав, готує пропозиції щодо його вдосконалення, усунення суперечностей між актами законодавства та заповнення прогалин у ньому, подає їх на розгляд Укрдержреєстру; має право брати участь у нарадах, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів для сприяння здійсненню покладених на нього завдань.

Розглядаючи питання повноважень Відділу, необхідно зазначити, що нормативного закріплення чіткого переліку його прав та обов'язків немає, оскільки в положеннях про управління юстиції

регламентовано повноваження РС, їх керівників, а про Відділ не сказано жодного слова. Тому вважаємо за необхідне розробити Типове положення про відділ державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, у якому буде чітко визначено його правовий статус.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бачило И.Л. Организация советского государственного управления / И.Л. Бачило. – М. : Наука, 1984. – 237 с.
2. Ткаченко А.О. Поняття компетенції державного органу // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 192-197.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с.
4. Бачило И.Л. Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации) / И.Л. Бачило. – М. : Юрид. лит., 1976. – 200 с.
5. Ямпольская Ц.А. Органы советского государственного управления в современный период / Ц.А. Ямпольская. – М. : Изд-во АН СССР, 1954. – 228 с.
6. Вишняков В.Г. Структура и штаты органов советского государственного управления / В.Г. Вишняков. – М. : Наука, 1972. – 278 с.
7. Аверьянов В.Б. Функции и организационная структура органа государственного управления. – К. : Наукова думка, 1979. – 148 с.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов.ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
9. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т. 1. : Загальна частина / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Юрид.думка. – 2004. – 584 с.
10. Кушнар'ова Т.Є. Податкові органи в системі суб'єктів податкових правовідносин : дис...канд. юрид. наук : 12.00.07 / Кушнар'ова Т.Є.– Х., 2000. – 192 с.
11. Сидорчук Л.А. Теоретичні аспекти визначення компетенції та повноважень місцевого самоврядування у сфері охорони громадського порядку / Л.А. Сидорчук // Право та управління. – 2011. – № 1. – С. 408-415.
12. Державне управління : навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна ; за ред. А.Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 344 с.
13. Про заходи щодо державної реєстрації прав на землі сільськогосподарського призначення : Наказ Міністерства юстиції України від 28.05.2014 р. № 845/5 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 42. – Ст. 246.
14. Про покладення обов'язків державних реєстраторів : Наказ Міністерства юстиції України від 01.08.2013 р. № 1582/5 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1582323-13>.
15. Про невідкладні заходи щодо захисту прав громадян на території проведення антитерористичної операції : Наказ Міністерства юстиції України від 17.06.2014 р. № 953/5 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 47. – Ст. 238.
16. Питання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, яке розташоване на тимчасово окупованій території : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 226 // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 121.

REFERENCES

1. Bachilo, I.L. (1984), *Organizatsiya sovetskogo gosudarstvennogo upravleniya* [Organization of the Soviet state administration], Nauka, Moscow, Russia.
2. Tkachenko, A.O. (2009), "Concept of competence of the state body", *Chasopis Kiyivskoho universitetu prava*, no. 4, pp. 192-197.
3. Busel, V.T. (editor-in-chief) (2009), *Velikiy tлумachniy slovník suchasnoyi ukrayinskoyi movi* [Great Dictionary of Modern Ukrainian], Perun, Kyiv ; Irpin', Ukraine.

4. Bachilo, I.L. (1976), *Funktsii organov upravleniya (pravovye problemy oformleniya i realizatsii)* [Functions of control bodies (registration and legal problems of implementation)], Yuridicheskaya literatura, Moscow, Russia.
5. Yampolskaya, Ts. A. (1954), *Organy sovetskoho hosudarstvennogo upravleniya v sovremennyy period* [Soviet bodies of state administration in the modern period], Izd-vo ANSSSR, Moscow, Russia.
6. Vishnyakov, V.H. (1972), *Struktura i shtaty orhanov sovetskoho hosudarstvennogo upravleniya* [Structure and staff of bodies of Soviet state administration], Nauka, Moscow, Russia.
7. Averyanov, V.B. (1979), *Funktsii i orhanizatsionnaya struktura orhana hosudarstvennogo upravleniya* [Functions and organizational structure of public administration body], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.
8. Busel, V.T. (editor-in-chief) (2003), *Velikiy tlumachniy slovnik suchasnoyi ukrayinskoyi movi* [Great Dictionary of Modern Ukrainian], Perun, Kyiv ; Irpin', Ukraine.
9. Averyanov, V.B. (editor-in-chief) (2004), *Administrativne pravo Ukrayini. Akademichniy kurs : pidruchnik : u 2 t. – T. 1. : Zahalna chastina* [Administrative law of Ukraine. Academic course : textbook : in 2 vol. – Vol. 1 : General part], Yuridichna dumka, Kyiv, Ukraine.
10. Kushnarova, T.E. (2000), “Tax authorities in the system of subjects of tax relations”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.07, Kharkiv, Ukraine.
11. Sidorchuk, L.A. (2011), “Theoretical aspects of determining competence and powers of local self-government in the field of public order”, *Pravo ta upravlinnya*, no. 1, pp. 408-415.
12. Melnik, A.F., Obolenskiy, O.Yu. and Vasina, A.Yu. (2003), *Derzhavne upravlinnya : navch. posib.* [State administration : teaching aid], Znannya-Pres, Kyiv, Ukraine.
13. “On Measures of State Registration of Rights to Agricultural Land” : Order of the Ministry of Justice of Ukraine of 28.05.2014 № 845/5, (2014), *Ofitsiynyi visnik Ukrayini*, no. 2, art. 246.
14. “On Imposition of Duties of State Registrars” : Order of the Ministry of Justice of Ukraine of 01.08.2013 № 1582/5, available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1582323-13>.
15. “On Urgent Measures on Protection of the Rights of Citizens in the Territory of Counterterrorist Operation” : Order of the Ministry of Justice of Ukraine of 17.06.2014 № 953/5, (2014), *Ofitsiynyi visnik Ukrayini*, no. 47, art. 238.
16. “The Issue of State Registration of Rights to Immovable Property Situated in the Temporarily Occupied Territory” : Order of the Ministry of Justice of Ukraine of 02.07.2014 № 226, (2014), *Uryadoviy kur'er*, no. 121.

УДК 342.9

ЮРИДИЧНІ ПАРАДИГМИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ

Огорілко Ю.М., здобувач

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
пл. Свободи, 4, м. Харків, Україна
Ogorilko@meta.ua*

Статтю присвячено аналізу юридичних парадигм дослідження категорії незалежності центральних банків. Автором виділено позитивну (нормативну) та каузальну парадигми дослідження незалежності центральних банків. У межах позитивної (нормативної) парадигми досліджуються правові основи взаємовідносин центральних банків з іншими органами державної влади з позиції чинних нормативних актів. Каузальна парадигма передбачає аналіз відповідності законодавчо закріпленого рівня незалежності центральних банків їх необхідній моделі та дієвості визначеного рівня незалежності монетарних інституцій у межах банківської системи.